

Betekenis van Kerstmis

De Christelijke wereld viert, in de meeste delen van de wereld, kerstdag op 25 December als de dag dat Jezus^(as) werd geboren uit de Maagd Maria in Bethlehem, Palestina.

In dit artikel bespreken we de nieuwste inzichten over de betekenis van de gebeurtenissen die in de historische context worden gevierd, waaronder de maagdelijke geboorte, de datum van de viering en andere gebeurtenissen rond de geboorte zoals de wijze mannen en de ster van Bethlehem.

Inleiding

In veel delen van de wereld vieren christenen de 25ste December de geboortedag van Jezus^(as), geboren van de Maagd Maria in het Palestijnse stadje Bethlehem in het jaar 1 CE (t.t.z. het begin van de Gregoriaanse kalender).

Het verhaal bevat ook bijzonderheden over een Ster van Bethlehem dat 3 wijze mannen uit het oosten de weg wees naar de nieuwe zuigeling, met geschenken evenals het ongemak en de angst van Koning Herodotus voor de nieuwe jongen Messia die hem uiteindelijk aanzette tot drastische actie.

Bijbelse Relas

Het Bijbelse verslag van de geboorte van Jezus^(as) wordt verteld in de evangeliën van Mark en Lucas, terwijl deze van Marcus en Johannes het verhaal beginnen vanuit Jezus' profeetschap en verder geen belang hechten aan zijn geboorte. Volgens deze evangeliëschrijvers verloopt het verhaal als volgt:

'Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, maar voordat ze samenwoonden, bleek ze verwachtende te zijn van het kind van de Heilige Geest' (Matthias 1:18)

Lucas geeft meer details over de Onbevleete Ontvangenis en hoe de engel Gabriel Maria aansprak:

'Gegroet Maria, je bent begenadigd, de Heer is met je. Wees niet bang, Maria, God heeft je zijn gunst geschonken. Luister, je zult zwanger worden en een zoon baren, en je moet hem Jezus noemen. Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en God, de Heer, zal hem de troon van zijn vader David geven. Tot in eeuwigheid zal hij koning zijn over het volk van Jakob, en aan zijn koningschap zal geen einde komen', (Lucas 1: 28-34)

Lucas gaat verder met de verwondering van Maria en haar bezorgdheid te beschrijven en hoe ze door de engel werd

gerustgesteld.

Volgens Mathias was Jozef verontrust over Maria's zwangerschap en had hij twijfels over hun voorgenomen huwelijk totdat hij een droom kreeg waarin een engel hem de volgende boodschap gaf:

'Jozef, zoon van David, wees niet bang om Maria als je vrouw te nemen, want het kind dat in haar is verwekt is van de Heilige Geest. Zij zal een zoon baren en u moet hem Jezus noemen, want hij zal zijn volk van hun zonden redden', (Mattheüs 1: 20-21).

Jozef nam Maria mee naar Bethlehem in de tijd van de eerste globale volkstelling die was bevolen door de Romeinse keizer Augustus. Lucas geeft de bijzonderheid aan dat Quirinius op dat ogenblik de Romeinse gouverneur van Syrië was. Jozef en Maria gingen naar Bethlehem om te worden geregistreerd omdat Jozefs familielijn van David^(as) afstamde en omdat Bethlehem gekend was als zijn stad. Het was toen ze in Bethlehem waren dat Maria Jezus^(as) baarde.

Daarna richt het verhaal zich op de zoektocht van koning Herodotus naar de jongen en de dreiging die hij ervaarde door de melding van een nieuwe Messias. Ook richt het zich op de reis van de wijzen uit het oosten om de nieuwe Messias te bezoeken en hem geschenken te geven. Matthias beschrijft de reis die de wijzen ondernamen nadat ze met Herodotus hadden gesproken:

'Toen zij de koning hadden gehoord, vertrokken zij; en daar, voor hen uit, ging de ster die zij hadden zien opgaan totdat deze stopte over de plaats waar het kind was. Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde. Bij het betreden van het huis, zagen zij het kind met zijn moeder Maria; en ze knielden neer en bewezen hem eer. Daarna openden ze hun schatkisten met kostbaarheden en boden het kind geschenken aan: goud, wierook en mirre. En omdat ze gewaarschuwd waren in een droom om niet naar Herodotus terug te keren, vertrokken ze via een andere weg naar hun eigen land ', (Mattheüs 1: 9-12).

Weer werd Jozef gewaarschuwd door een engel:

'Sta op, neem het kind en zijn moeder en vlucht naar Egypte, en blijf daar tot ik het je zeg; want Herodotus is naar het kind op zoek om het te doden. "(Mattheüs 2:13).

Boeiend is dat Lucas het verhaal van Herodotus helemaal niet weergeeft. Nadat Jozef naar Egypte was verhuisd, liet Herodotus in zijn razernij alle jongens van 2 jaar of jonger rondom Bethlehem vermoorden in een poging om deze nieuwe Messias uit te roeien, maar uiteindelijk stierf hij zelf en kreeg Josef de opdracht om met Maria en Jezus^(as) naar Israël terug te keren.

Dus terwijl slechts twee van de vier synoptische evangeliën een verslag hebben over de geboorte van Jezus, hebben die twee een

paar tegenstellingen. Het evangelie van Mattheüs beschrijft de engel die herhaaldelijk spreekt tot Jozef, de echtgenoot van Maria, terwijl Luke het verhaal tussen de engel en Maria draagt. Dit kan een weerspiegeling zijn van de verschillende culturele attitudes en achtergronden van de verschillende auteurs van het evangelie. Diegenen met een Joodse achtergrond vonden het misschien aanstootgevend dat engelen met Maria praatten in plaats van met haar man, en zouden het verhaal hebben veranderd, terwijl, zoals we zullen zien, de Koran die later kwam, ook een gesprek tussen de engelen en Maria beschrijft. En in feite erkent de Koran Jozef helemaal niet in deze hele situatie.

De datering van de gebeurtenissen staat ook ter discussie aangezien Quirinius waarschijnlijk niet de Romeinse gouverneur van Syrië is geweest tot ten minste 6 GT toen de Romeinen Judea annexeerden; Koning Herodotus stierf in 4 VGT, dus alle gebeurtenissen met betrekking tot Herodotus zouden moeten dateren van vóór 4 VGT. Over het algemeen zijn er veel stukjes waarheid in het verhaal zoals het wordt overgebracht, maar de verhalen zijn niet volledig chronologisch, noch historisch accuraat en weerspiegelen de vooroordelen van de gemeenschappen waaruit de auteurs van het evangelie zijn voortgekomen. Een echt Goddelijk boek zou geen inconsistenties tonen.

Andere vroege Christelijke Bronnen

Naarmate het verhaal van Maria en Jezus^(as) algemeen bekend werd, ontstonden er andere teksten en ontstonden er nieuwe culten. Een voorbeeld is het Protevangelium van Jakobus waarvan gedacht werd dat het dateert uit 150 CE in Palestina (het oudst bekende exemplaar dateert uit de 5^e eeuw) en dat de geboorte van Maria, haar achtergrond en familie en gebeurtenissen in haar leven behandelt. We weten niet zeker of de versie die we nu hebben het origineel is, maar de beschikbare versie heeft ook een relaas van de geboorte van Jezus^(as) waarin hij geboren wordt in een grot in de woestijn (Porter, pp.130-136) .

Hoewel deze en andere Gnostische teksten niet als authentiek of in dezelfde geest worden beschouwd als de Bijbel, brachten ze vele sekten voort die Maria het object van hun aanbedding maakten, en waarvan de impact nog steeds wordt gevoeld in het Christendom.

Joodse Relaas

Hoewel er geen Joods verslag van de geboorte van Jezus^(as) is omdat ze hem officieel niet als hun Messias hebben aanvaard, zijn er veel aanwijzingen over wat Joden verwachtten ten tijde van de komst van hun Messias in de Torah in boeken zoals Jesaja, zoals we

verderop in dit artikel zullen zien. Deze verhalen werpen licht op de verwachting van de Messias die geboren zou zijn in Bethlehem (thuis van David^(as)), de komst van buitenlandse koningen met geschenken en die het ochtendlicht volgden. Als de Joodse Messias is het essentieel om de Joodse context te begrijpen waarin de Messias begrepen zou worden om het geboorteverhaal van kerstverhaal te begrijpen.

Koranische Verslag

De Heilige Koran richt zich meer op het leven en de dood van Jezus^(as) nadat hij zijn profeetschap was begonnen. Een gedetailleerd verslag wordt gegeven in Surah Al-'Imran (Hfdstk. 3) en Surah Maryam (Hfdstk. 19). Surah Al-'Imran beschrijft hoe de engelen tot Maria spraken:

Toen de engelen zeiden: "(Gedenk) toen de Engelen zeiden: "O Maryam, waarlijk, Allah verblijdt jou met een Woord (afkomstig) van Hem, genaamd de Messias Isa, de zoon van Maryam. En hij zal in de wereld en in het Hiernamaals geëerd zijn en hij behoort tot degenen die dicht bij (Allah) staan. En hij spreekt tot de mensen vanuit zijn wieg en op een oude leeftijd, en hij behoort tot de rechtschapenen." (Hfdstk.3: Vers 46-47)

Het hoofdstuk beschrijft vervolgens de schok van Maria en de uitleg die haar werd gegeven over de hoge status die Jezus^(as) zou bereiken en zijn missie voor de Joden.

Het hoofdstuk met de naam Maria beschrijft incidenten in de volgende verzen:

En vertel het verhaal van Maria zoals vermeld in het boek. Toen zij zich van haar volk terugtrok naar een plek in het oosten en zich afscheidde van hen, zonden Wij Onze engel naar haar en hij verscheen aan haar in de vorm van een volmaakte man. Ze zei: 'Ik zoek toevlucht bij de Genadige God van u, als u Hem inderdaad vreest.' Hij antwoordde: 'Ik ben slechts een boodschapper van uw Heer, opdat ik u een rechtvaardige zoon zal schenken.' Ze zei: 'Hoe kan ik een zoon hebben als geen sterveling mij heeft aangeraakt, noch ben ik onkuis geweest?' Hij antwoordde: "Zo is het. "Maar zegt uw Heer:" Het is gemakkelijk voor Mij; en dat Wij hem tot teken mogen maken voor de mensen en een genade van Ons. En het is een verordend besluit. "Toen ontving zij hem en trok zich met hem terug op een afgelegen plaats. (Hfdstk.19: Vers 17-23).

Volgens de Koran gaat het erom dat Maria rijpe dadels at bij de geboorte van Jezus^(as) (waardoor zijn geboorte dichterbij de zomer komt dan de winter) en wat genoemd wordt is de reactie toen ze de baby terugbracht naar haar familie. Toen ze hen echter op haar baby richtte, begon Jezus^(as) te praten:

' Hij zei: Ik ben daadwerkelijk een dienaar van Allah. Hij heeft mij het Boek gegeven en mij een profeet gemaakt; En Hij heeft ervoor gezorgd dat ik gezegend ben waar ik ook zal zijn, en Hij heeft me het gebed en de armenbelasting bevolen, zolang als ik leef '(Hfdstk.19: Vers 31-32)

Dus in veel opzichten bevestigt het Koranverhaal de Bijbel over de maagdelijke geboorte en over de volwassenheid van Jezus van zeer jonge leeftijd. De Koran vernoemt echter niet de wijzen, de ster van Bethlehem of de acties van Herodotus, dus deze moeten onbetekenend zijn geweest. Inderdaad, als deze elementen van het verhaal zo belangrijk waren, is het vreemd dat noch Mark noch Johannes er belang aan hechten. Maar als er enige waarheid is in de herders of de wijzen die tekenen zien en Maria bezoeken om het kind-Messias te zien, zou dit hebben gediend om het geloof en de vastberadenheid van Maria te versterken dat dit een goddelijk plan was geweest.

De Koran verwijst naar een aantal andere kwesties, waarvan er een de afstamming van Jezus^(as) is. De Koran zegt:

Het past Allah niet dat Hij Zich een zoon zou nemen. Glorie aan Hem! Wanneer Hij een zaak gelast, zegt Hij daartoe slechts: Wees, en het wordt. Jezus zei: 'En Allah is waarlijk mijn Heer en jullie Heer, dus dien Hem. Dit is het rechte pad.'(Hfdstk.19: Vers 36-37)

De Koran is duidelijk in het feit dat Jezus^(as) was geboren uit een maagd, maar niet de echte zoon van God is. Anderzijds werd Adam 'geboren' zonder de tussenkomst van een vader of moeder.

Geboortedag

De Gregoriaanse kalender die wereldwijd voor het bedrijfsleven wordt gebruikt, is gebaseerd op de geboortedatum in het jaar 1 en we beschrijven de jaren gewoonlijk als GT (Christelijke tijd, d.w.z. jaren sinds de geboorte van Jezus^(as)) en VGT (vóór het Christelijke tijdperk, d.w.z. jaren daarvoor de geboorte van Jezus^(as)).

Maar een belangrijke gebeurtenis in de vroege jaren van Jezus^(as) zou de volkstelling en het doden van Joodse jongens door koning Herodotus zijn geweest. Aangezien koning Herodotus in 4 VGT stierf en de telling waarschijnlijk na 6 GT zou zijn geweest toen Judea onder Romeinse heerschappij kwam, zouden de gebeurtenissen, indien écht, niet in het eerste jaar GT hebben plaatsgevonden, dus de Gregoriaanse kalender heeft de verkeerde startdatum. Maar dat is een punt van mindere belang.

We hebben dus aangetoond dat het geboortjaar onnauwkeurig is. Hoe zit het met de datum - 25 December? Een veel voorkomend overtuiging in het jodendom was dat profeten stierven op dezelfde datum als hun geboorte of ontvangenis. Volgens oude berekeningen

werd Jezus^(as) op 25 Maart gekruisigd en dat werd verondersteld de datum van zijn ontvanging te zijn. Negen maanden daarna is het 25 December, wat een eigenaardige rechtvaardiging is voor deze datum. Niemand weet op welke datum Jezus^(as) werd geboren of zelfs de maand van het jaar, maar veel commentatoren geloven dat het eerder in het voorjaar of de zomer was.

Het christendom blijkt de 25^e December te hebben aangenomen (de winter zonnestand en een belangrijke datum van de Romeinse Sol Invictus-sekte) in de eerste eeuwen onder Romeins patronaat zodoende veiligheid en mededogen van de Romeinen te verkrijgen, in het bijzonder onder keizer Constantijn (Wilson, p137). Maar voor Constantijn, net als toen bij het opleggen van de Niceense geloofsbelijdenis op de globale kerk in 325 GT, heeft de aanvaarding van 25 December als geboortedatum en belangrijkste viering van het Christendom geholpen zijn zaak om het Romeinse rijk te verenigen, door deze nieuwe geloof.

Sol Invictus (zegevierende zon) was een Romeinse cult gewijd aan de aanbidding van de zon onder beschermheerschap van Romeinse keizers zoals Diocletianus (die een groot aandeel in de vervolging van het christendom had). Sol Invictus was verwant aan het Mithraïsme en zij aanbaden ook Cybele, de 'moeder van god'. 25 December was een belangrijke datum voor deze aanbidders omdat het werd beschouwd als de verjaardag van Mithra en was de feestdag voor Sol Invictus en Cybele. Sommige commentatoren suggereren dat het de dag was dat de Romeinen de geboorte van de zon vierden als de moeder van god, Cybele.

Dus toen Constantijn keizer werd, was het een gemakkelijke overgang om christenen aan te moedigen de zonnegod te aanbidden als de 'zoongod', en dus werd Sol Invictus veranderd in een Christelijke godheid en christenen konden op 25 December aanbidden zonder de aandacht te trekken.

Deze visie heeft voortgang gekend maar wordt niet aanvaard door alle geleerden, waaronder R. L. Fox, die beweert dat Constantijn voorzichtig moest zijn om zijn grotendeels paganistische volgelingen onder controle te houden, en beweert dat dit de reden is waarom Constantijn niet werd gedoopt tot op zijn sterfbed. Sommige van zijn argumenten zijn aanvaardbaar, maar dit verklaart nog niet hoe 25 December plotseling werd aanvaard als de viering van de geboorte van Jezus^(as).

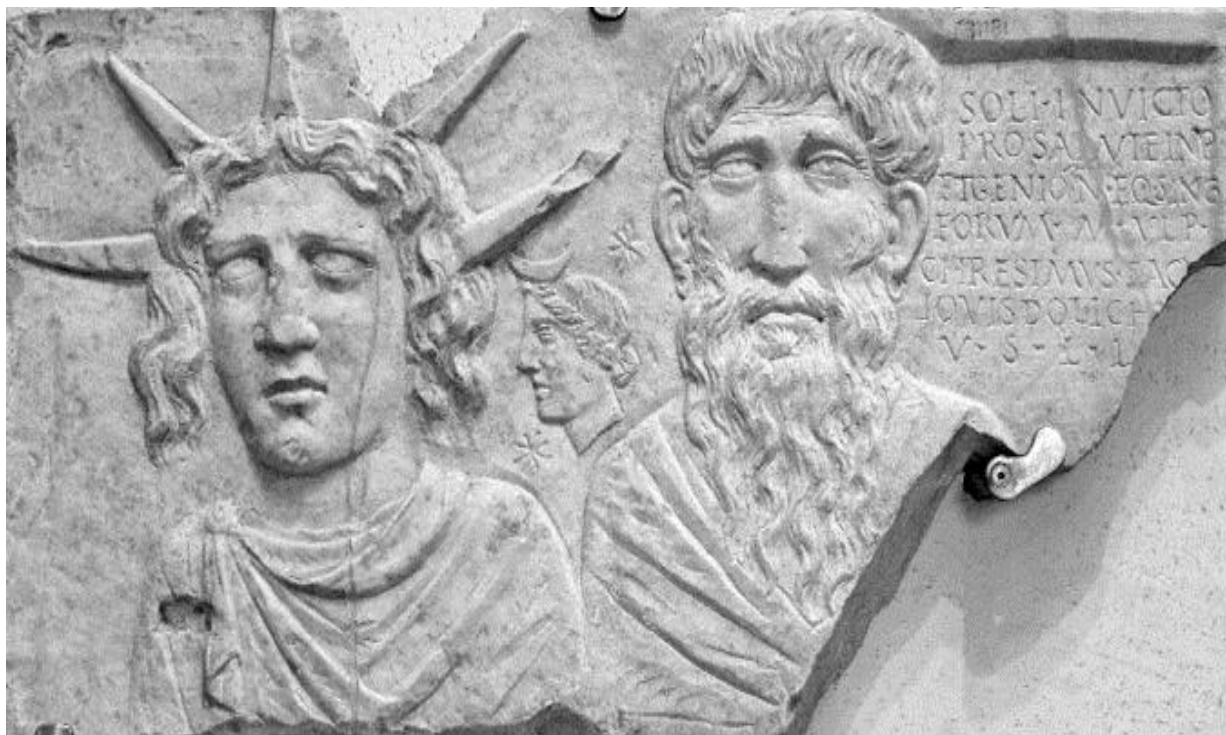
Zelfs vroege Christelijke leiders zoals St. Clemens van Alexandrië waren er niet van overtuigd dat de geboortemaand December was en verkozen in plaats daarvan April of Mei, maar deze compromis paste Constantijn en beperkte de Christelijke vervolging in de 4^e eeuw toen het Christendom geleidelijk de religie van het Romeinse

rijk werd.

Onbevleete ontvangenis

De onbevleete ontvangenis van Maria is een van de meest opvallende delen van het verhaal. Het Christelijke aspect van dit verhaal is bekend, maar de Islam heeft ook een soortgelijk verslag van de maagdelijke geboorte zoals eerder beschreven.

Modern onderzoek en analyse tonen aan dat een dergelijke geboorte een natuurlijk fenomeen zou kunnen zijn, aangezien natuurlijke processen zoals Parthenogenese beter worden begrepen.

Sol Invictus Frieze

Wijzen uit het Oosten

De Bijbel verwijst naar de wijzen van het Oosten die een ster van Bethlehem volgen om Jezus^(as) te bezoeken en hem geschenken van goud, wierook en mirre brengen. Het vermeldt niet drie wijze mannen, maar wijzen die drie geschenken brengen, en zoals Spong (p.187) aangeeft, wordt er geen melding gemaakt van kamelen. Spong gaat verder met het uiteenzetten dat eigenlijk de onderbewuste beeldspraak van kamelen afkomstig is van de profetie in Jesaja in het Oude Testament:

'Een menigte kamelen zal u bedekken, de jonge kamelen van Midian en Efa; al die van Seba zullen komen. Zij zullen goud en wierook

brengen en de lof des Heren uitroepen" (Jesaja 60: 6)

In de voorgaande verzen van Jesaja, staat er trouwens:

'Naties zullen naar uw licht komen en koningen tot de schittering van uw dageraad' (Jesaja 60: 3)

We zullen binnenkort de Ster van Bethlehem beschouwen, maar hier hebben we een vroege verwijzing naar dat licht, naar die heldere dageraad.

De meeste commentatoren accepteren dat deze wijze mannen hoogstwaarschijnlijk Zoroastrische magiërs uit Perzië zouden zijn geweest. Inderdaad, de Perzen hadden vele eeuwen lang contact met de Joden toen Nebukadnezar eerst Jeruzalem plunderde en de Israëlieten naar de slavernij leidde, en toen Cyrus de Grote de Joden bevrijdde en hen in staat stelde naar Jeruzalem terug te keren. Echter, niet iedereen aanvaardt de Perzische link, en aangezien mirre alleen te vinden is in Jemen waar veel Joden waren, heeft dit sommige commentatoren ertoe gebracht te vermoeden dat de wijze mannen Joden uit Jemen waren geweest die opgewonden waren bij het vooruitzicht van de komst van de Joodse Messias.

Ster van Bethlehem

Er zijn veel theorieën geweest over de 'Ster van Bethlehem' en astronomen hebben al eeuwen naar kometen, nova's en planetaire uitlijningen gekeken om dit fenomeen te verklaren. In 1603 berekende de beroemde astronoom Kepler dat er in 7 VGT een conjunctie van Mars, Saturnus en Jupiter zou zijn geweest (Wilson, p. 49).

Recentere analyse door Grant Mathews in de VS suggereert dat uitlijningen van Mars, Jupiter en Saturnus op 20 Februari, 6 VGT, en de zon, Jupiter, de maan en Saturnus op 17 April, 6 VGT helder genoeg zouden zijn geweest om gezien te zijn in het Oosten en dusdanig aandacht te trekken. Velen kijken ook naar soortgelijke uitlijningen om de terugkeer van Jezus^(as) voor de laatste dagen aan te kondigen.

Het verband tussen de ster en de wijzen zou echt zijn geweest daar Zoroastrische astrologen erg op dergelijke afstemmingen vertrouwden vanwege hun voorspellingen en actief naar dergelijke uitlijningen op zoek waren gegaan om belangrijke religieuze gebeurtenissen te voorspellen.

Sinterklaas of Vader Kerstmis

In de moderne Christelijke vieringen in het Westen speelt de Kerstman een prominente rol in de mythologie van Kerstmis door

geschenken te verdelen. Er was echter een historische Sinterklaas, de bisschop van Myra in het zuiden van Turkije, die geschenken gaf aan kwetsbare kinderen. Dit is misschien de oorsprong van de moderne kerstman van vandaag.

Conclusie

Religieuze gemeenschappen worden erg enthousiast over historische bijzonderheden en verwaarlozen vaak de spirituele boodschap die werd geleverd. Het is interessant dat alleen Mattheüs en Lucas het geboorteverhaal behandelen en zelfs dan behandelt elk relaas bijzonderheden van bepaalde aspecten. Er is geen enkel volledig verslag van het geboorteverhaal in één enkele boek van de Bijbel en er zijn tegenstrijdigheden over de onderwerpen tegen wie de engelen spraken, of Herodotus er daadwerkelijk bij betrokken was, of de gebeurtenissen plaatsvonden in de tijd van Herodotus of op het moment van de Romeinse volkstelling, of er al dan niet wijzen waren en hoeveel wijzen uit het oosten arriveerden en waar ze vandaan kwamen, en de natuur van de ster van Bethlehem. De datum van 25 December is bijna zeker verkeerd.

Veel Europese heidense rituelen en verhalen hebben hun weg gevonden naar het kerstverhaal en de feestelijkheden door de eeuwen heen, en voegen heel weinig toe aan ons begrip van de geboorte van Jezus^(as) en de betekenis ervan; bijvoorbeeld de kerstboom, kerstman en het rendier en de elfen. De vroegste volgelingen van Jezus^(as), de joods-Christelijke groepen zoals de Ebionieten en Elchasieten zouden geen van deze attributen hebben herkend. Meer bepalend zouden ze Jezus^(as) hun menselijke Messias hebben beschouwd, en Maria als zijn moeder, maar voor geen van beide een goddelijkheid verbonden hebben.

Zeker, er zijn veel details in het moderne Christelijke verslag, in het bijzonder de goddelijkheid, redding, kruisiging en vieringen van de geboorte van Jezus, die niet als accuraat of authentiek kunnen worden beschouwd, maar Moslims en Christenen delen een gemeenschappelijk begrip op een aantal punten:

- Maria was een zeer vrome vrouw uitverkoren voor deze bijzondere taak door God.
- Jezus^(as) werd van Maria geboren terwijl ze nog een maagd was.
- Jezus^(as) was al heel jong gezegend met wijsheid.
- Hij zou een van de vele belangrijke profeten worden, wiens invloed zelfs vandaag nog wordt gevoeld in de hele wereld.

Als we ons in deze tijden van Kerstmis, ons toespitsen op de grootsheid van de leringen en de profeetschap van Jezus en op de vroomheid van zijn moeder Maria in het aanvaarden van haar rol ondanks haar ontzetting, dan is dat iets dat we allemaal kunnen

waarderen en allemaal met elkaar eens zijn, en iets dat de religieuze gemeenschap inspiratie uit kan putten, ongeacht of we het wel of niet eens zijn met de historische en technische bijzonderheden.

Referenties

1. *The Holy Bible* – New Standard Revised Version, National Council of the Churches of Christ in the USA, Thomas Nelson Inc, USA 1989.
2. *The Holy Qur'an*, translated by Maulawi Sher Ali, Islam International Publications Ltd, Tilford, UK 2004.
3. *Jesus: The Evidence*, Ian Wilson, Pan Books Ltd, London 1985.
4. *Christianity: A Journey from Facts to Fiction*, Mirza Tahir Ahmad, Islam International Publications Limited, Tilford, UK 1994.
5. *The Lost Bible – Forgotten Scriptures Revealed*, J. R. Porter, Duncan Baird Publishers, London 2001.
6. *The Religions of the Roman Empire*, John Ferguson, Thames and Hudson, London 1982.
7. *Pagans and Christians*, Robin Lane Fox, Penguin Books, London 1986.
8. *Liberating the Gospels – Reading the Bible with Jewish eyes*, Bishop John Shelby Spong, Harper Collins Publishers Inc., USA 1996.
9. *From Jesus to Christ*, Paula Fredriksen, Yale University Press, USA 2000.